

FIȘA DISCIPLINEI

Antropologia religiilor

Anul universitar 2026-2027

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Istorie si Filosofie
1.3. Departamentul	Departamentul de Istorie și Arheologie
1.4. Domeniul de studii	Studii Culturale
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Etnologie
1.7. Forma de învățământ	Zi

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Antropologia religiilor			Codul disciplinei	HLR5601
2.2. Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. Lionel-Decebal Roșca				
2.3. Titularul activităților de seminar	Lect. univ. dr. Lionel-Decebal Roșca				
2.4. Anul de studiu	3	2.5. Semestrul	6	2.6. Tipul de evaluare	Examen
2.7. Regimul disciplinei	Obligatoriu	2.8. Tipul disciplinei	Disciplină fundamentală (DF)		

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	5	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	3
3.4. Total ore din planul de învățământ	60	din care: 3.5. curs	24	3.6 seminar/laborator	36
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					24
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					88
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					36
Tutoriat (consiliere profesională)					
Examinări					2
Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				88	
3.8. Total ore pe semestru				150	
3.9. Numărul de credite				6	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu
4.2. de competențe	Nu

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)¹

¹ Se vor prelua din Planul de învățământ al programului de studii acele competențe profesionale și/sau transversale la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa disciplinei. Pentru fiecare competență se va prelua întregul enunț, inclusiv codul competenței, cu formularea care apare în planul de

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP2	Analiza din perspective multiple (retorică, de conținut, contextuală etc.) a faptelor culturale de diverse niveluri și proveniențe (creații artistice, discursuri publice, cultură de masă, culturi și subculturi comunitare).
CP3	Comunicarea orală, scrisă și cu suport electronic, în limba programului de studii și într-o limbă de circulație internațională, a cunoștințelor de specialitate.
CP4	Identificarea, analiza și clasificarea fenomenelor culturale cu relevanță etnologică în contexte multiple (local, regional, național, global).
Competențe transversale	
Codul competenței	Competență
CT1	Îndeplinirea la termen, în mod riguros, eficient și responsabil, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice și cu aplicarea riguroasă a regulilor de citare.
CT2	Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup; dezvoltarea capacităților de comunicare interpersonală și de asumare de roluri specifice în cadrul muncii în echipă.

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)²

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)
CP2	Studentul/absolventul utilizează un spectru larg de texte (orale sau scrise), recunoscând normele și valorile culturale specifice.	Studentul/absolventul interpretează texte, evitând stereotipurile și prejudecățile culturale.
CP4	Studentul/absolventul descrie în sincronie și în diacronie principalele fenomene culturale, identifică tipurile de culturi și standardele și normele aplicabile.	Studentul/absolventul aplică normele culturale atât în cultura asociată limbii materne, cât și în cultura asociată unei limbi străine.
CT1	Studentul explică principiile eticii activității științifice și regulile fundamentale de citare academică.	Studentul aplică corect normele de redactare și citare în lucrările realizate.
CT3	Studentul explică importanța învățării continue și diferențiază motivațiile intrinseci și extrinseci ale formării.	Studentul identifică și utilizează metode eficiente de învățare și organizare a informației.

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)
Studentul cunoaște metodele de bază ale cercetării sociale precum și domeniile de cercetare tipic etnologice.
2. Studentul cunoaște principalele evoluții teoretice și metodologice din câmpul disciplinelor care studiază fenomenul religios
3. Studentul cunoaște principalele evoluții din antropologia culturală, antropologia religiilor și sociologia religiilor care circumscriu fenomenul religios
Abilități academice specifice (Specific academic skills)
Studentul este capabil să analizeze critic conținutul unei text etnologic.
2. Studentul este capabil să distingă, să caracterizeze și să delimiteze textele și narativele simbolice din câmpul reprezentărilor religioase.
3. Studentul va fi capabil să definească antropologia religiilor în dimensiunea ei specifică de disciplină angajată în cercetarea fenomenului religios.

învățământ, fără modificări. Dacă nu se preia nici o competență din oricare din cele două categorii, se șterge linia din tabel aferentă acelei categorii.

² Se menționează rezultatele învățării specifice programului de studiu la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa. Enunțurile, preluate fără modificări din Planul de învățământ în funcție de tipul disciplinei (DF/DS/DC) se trec în dreptul competenței asociate.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare - învățare	Observații ³
1. Organizarea activității semestriale. Prezentarea tematicii, a bibliografiei, a cerințelor și a modalității de evaluare.	Prelegerea academică	
2. Religia și sacrul. Conceptualizări fundamentale în antropologia religiilor.	Prelegerea academică; întrebarea euristică; analiza de text	
3. Antropologia religioasă – scurt istoric. Școli și curente în devenirea cercetării religiilor.	Prelegerea academică; întrebarea euristică; analiza de text	
4. Forme și conținuturi ale credințelor religioase. Perspective fenomenologice/ perspective istorice.	Prelegerea academică; întrebarea euristică; analiza de text	
5. Mitul: poveste sacră/ poveste profană. Grile de lectură, chei de interpretare. Ritul sau mitul în acțiune. Teoria și practica ritului.	Prelegerea academică; întrebarea euristică; analiza de text	
6. Tehnici și strategii rituale. Purificarea. Inițierea. Sacrificiul. Rugăciunea etc.	Prelegerea academică; întrebarea euristică; analiza de text	
7. Magia: între tradiție și reinterpretare contemporană. Constante și actualizări în studiul magiei.	Prelegerea academică; întrebarea euristică; analiza de text	
8. Forme tradiționale și forme contemporane ale vrăjitoriei. Rural vs. urban în analiza fenomenului vrăjitoriei. Vrăjitoria: între universal și local.	Prelegerea academică; întrebarea euristică; analiza de text	
9. Șamanismul: date tradiționale și revival contemporan. Șamanismul și religiile universale.	Prelegerea academică; întrebarea euristică; analiza de text	
10. Religiozitate contemporană, între laicizare și redescoperire a religiosului. De la „Dumnezeu își ia revanșa” la religiozitățile alternative (universul New-Age).	Prelegerea academică; întrebarea euristică; analiza de text	
11. Religiile tradiționale și mutațiile lor în lumea contemporană. Marginalitatea și centralitatea religioasă astăzi.	Prelegerea academică; întrebarea euristică; analiza de text	
12. Religie și politică în societatea tradițională și în lumea contemporană. Posibile direcții de evoluție.	Expunere, dialog.	
<p>Bibliografie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eliade, Mircea, Culianu, I.P., <i>Dicționarul religiilor</i> (orice ediție); • Meslin, Michel, <i>Știința religiilor</i>, Ed. Humanitas, București, 1993. • Delumeau, Jean (coord.), <i>Religiile lumii</i>, Ed. Humanitas, București, 1996 • Gauchet, Marcel, <i>Dezvrăjirea lumii. O istorie politică a religiei</i>, Ed. Științifică, București, 1995, • Kepel, Gilles, <i>Dumnezeu își ia revanșa</i>, Ed. Artemis, București, 1994 • Bruno Wurtz, <i>New Age</i>, Ed. de Vest, Timișoara, 1992 • Augé, Marc, <i>Religie și antropologie</i>, Ed. "Jurnalul literar", București, 1995. • Durkheim, Emile, <i>Formele elementare ale vieții religioase</i>, Ed. Polirom, Iași, 1995. • Liiceanu, Aurora, <i>Povestea unei vrăjitoare. O abordare antropologică a mentalității tradiționale</i>, Ed. All, București, 1998. • Mauss, Marcel, <i>Eseu despre dar</i>, Ed. Polirom, Iași, 1997. • Olteanu, Antoaneta, <i>Școala de solomonie. Divinație și vrăjitorie în context comparat</i>, Ed. Paideia, București, 1999. • Riviere, Claude, <i>Socio-antropologia religiilor</i>, Ed. Polirom, Iași, 2000. • Wach, Joachim, <i>Sociologia religiei</i>, Ed. Polirom, Iași, 1997. 		

³ De exemplu aspecte organizatorice, recomandări pentru studenți, aspecte specifice legate de curs/seminar cum ar fi invitarea unor practicieni în domeniu etc.

Weber, Max, <i>Etica protestantă și spiritul capitalismului</i> , Ed. Humanitas, București, 1994 (și alte ediții).		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare - învățare	Observații
1. Organizarea activității. Prezentarea tematicii, a bibliografiei, a metodelor de lucru.	Expunerea, explicația, dialogul.	
2. Sacrul și profanul în viziunea lui Mircea Eliade.	Analiză de text. Brainstorming. Conversația, Explicația.	
3. Evoluționismul, difuzionismul, funcționalismul, sociologia religiilor.	Analiză de text. Brainstorming. Conversația, Explicația.	
4. Perspectiva istorică și perspectiva morfologică în analiza fenomenului religios.	Analiză de text. Brainstorming. Conversația, Explicația.	
5. Mitul ca poveste exemplară. Statutul mitului în antropologia religioasă. Ritul și ritualurile: constante universale și particularizări istorice.	Analiză de text. Brainstorming. Conversația, Explicația.	
6. Practica ritului în tradiția religioasă universală și locală. Cultura populară tradițională românească și ritualurile ei definitorii.	Analiză de text. Brainstorming. Conversația, Explicația.	
7. „Gîndirea sălbatică” și mentalitatea magică. Substratul magic al culturii populare arhaice și tradiționale.	Analiză de text. Brainstorming. Conversația, Explicația.	
8. Vrăjitoria în contextul culturii populare românești. Univers spiritual și acțiuni pragmatică în practicile magice tradiționale.	Analiză de text. Brainstorming. Conversația, Explicația.	
9. Religia înainte de religie: universul spiritual al șamanismului. Vestigii în cultura populară tradițională românească. A existat un „șamanism” românesc ?	Analiză de text. Brainstorming. Conversația, Explicația.	
10. Revitalizarea religiilor tradiționale și (re)nașterea unor religii alternative în lumea de azi. Noi prezențe religioase în spațiul românesc.	Analiză de text. Brainstorming. Conversația, Explicația.	
11. Religiile și religiozitatea tradiționale azi, în context global și în societatea românească actuală.	Analiză de text. Brainstorming. Conversația, Explicația.	
12. Invarianți și diferențe în analiza fenomenului religios. Pregătire pentru examen.	Erxpunerea, explicația, dialogul.	
Bibliografie <ul style="list-style-type: none"> • Bonte, Pierre, Izard, Michel (coord.), <i>Dicționar de etnologie și antropologie</i>, Ed. Polirom, Iași, 1999. • Copans, Jean, <i>Introducere în etnologie și antropologia culturală</i>, Ed. Polirom, Iași, 1999. • Geraud, Marie-Odile, Leservoisier, Olivier, Pottier, Richard, <i>Noțiunile-cheie ale etnologiei</i>, Editura Polirom, Iași, 2001. • Segalen, Martine (coord.), <i>Etnologie. Concepte și arii culturale</i>, Editura Amarcord, Timișoara, 2002. • De Radkowski, Georges – Hubert, <i>Antropologie generală</i>, Ed. Amarcord, Timișoara, 2000. • Lévi-Strauss, Cl., <i>Antropologia structurală</i>, Ed. Politică, București, 1978. • Leakey, Richard, <i>Originea omului</i>, Ed. Humanitas, București, 1995. • Mișu, Achim, <i>Antropologie culturală</i>, Ed. Napoca Star, Cluj-Napoca, 1999 (și celelalte ediții). • Mihăilescu, Vintilă, <i>Antropologie. Cinci introduceri</i>, Ed. Polirom, Iași, 2009. • Pribac, Sorin, <i>Orientări și curente în antropologia culturală</i>, Ed. Universității de Vest, Timișoara, 2004. • Branda, Alina, <i>Repere în antropologia culturală</i>, Ed. Fundației pentru Studii Europene, Cluj-Napoca, 2002. 		

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare ⁴	9.2 Metode de evaluare ⁵	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	-Cunoașterea noțiunilor de bază predate în curs -Cunoașterea noțiunilor de bază din bibliografie -Folosirea unui limbaj științific corect în lucrarea de examinare	Examen scris	60%
	-Capacitate de selecție și sinteză	Examen scris	20%
9.5 Seminar/laborator	-Abordarea domeniului religios local în relație cu cel universal - Familiarizarea cu idei și texte esențiale din bibliografia antropologiei religiilor	Lucrare la termen	20%
9.6 Standard minim de promovare			
<ul style="list-style-type: none"> • Lectura principalelor texte discutate la curs • Lectura textelor care vor fi analizate la seminar • Capacitatea de a identifica conceptele și curentele studiate 			

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)⁶

	☐	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă						
								
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
								Nu se aplică nici o etichetă
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

⁴ Criteriile de evaluare trebuie să reflecte direct rezultatele învățării vizate la nivel de program de studii, respectiv la nivel de disciplină. Mai concret, se evaluează achizițiile de învățare menționate în rezultatele anticipate ale învățării.

⁵ Se recomandă stabilirea atât a metodelor de evaluare finală, cât și a strategiei de evaluare pe parcurs.

⁶ Selectați o singură etichetă, cea care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivește cel mai bine disciplinei. Dacă disciplina tratează tema dezvoltării durabile la modul general (de ex. prin prezentarea/introducerea cadrului general al dezvoltării durabile etc.) atunci se poate alocă eticheta generală de Dezvoltare Durabilă. Dacă niciuna dintre etichete nu descrie disciplina, selectați ultima opțiune: „Nu se aplică nici o etichetă”.

Data completării:

...

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în departament:

...

Semnătura directorului de departament

.....